

Tjänsteskrivelse Göteborgsregionens kommunalförbund
Handläggare: Anna Gustafsson, regionplanerare
Datum: 2022-04-13

Flexibla skolstarter

Förslag till ställningstagande

Delregionala kollektivtrafikrådet antecknar informationen.

Sammanfattning av ärendet

Den 17 december 2021 beslutade kollektivtrafiknämnden i Västra Götalandsregionen att starta en dialog med de delregionala kollektivtrafikråden och i förekommande fall stadstrafikforum om flexibla skolstarter. Vid mötet lyfts frågeställningarna:

- Finns det möjligheter som ger mer kollektivtrafik för samma skattemedel genom att minska kollektivtrafikens toppar?
- Kan kommuner och region hjälpas åt?
- Nya resvanor har etablerats under pandemin, är det något vi kan ta med oss framåt?

Kollektivtrafiknämnden föreslår även att dialog fortlöper under 2022 och avser redovisa dialogernas resultat vid kollektivtrafiknämndens sammanträde december 2022.

Dialogen ska ses i ljuset av kollektivtrafikrådets ansvar för att ”skapa möten för dialog mellan kommunpolitiker i respektive delregion och representanter från kollektivtrafiknämnden och Västtrafiks styrelse”. Dialogen vid sammanträdet är ett led i detta och är ett öppet samtal utan förväntningar på ställningstaganden. Kollektivtrafikrådets ansvar finns beskrivet i samverkansformerna kring kollektivtrafiken i Västra Götaland.

BESKRIVNING AV ÄRENDET

Bakgrund och syfte

Vid kollektivtrafiknämndens sammanträde 17 december 2021 gav nämnden Västtrafik i uppdrag att utreda ett antal frågeställningar kopplat till skolskjutstrafik. Bland annat har Västtrafik fått i uppdrag att beskriva för- och nackdelar, utifrån kommunala och regionala intressen, med att handla upp öppen eller stängd skolskjutstrafik respektive i egen regi. Västtrafik ska, baserat på utredningen gällande skolskjuts, även föreslå eventuella förändringar och utvecklingsmöjligheter i syfte att bidra till effektivt resursutnyttjande och ökad tillgänglighet, exempelvis genom ökad flexibilitet för start/sluttider för skola.

I samband med sammanträdet beslutades även att kollektivtrafiknämnden ska inleda dialog med de delregionala kollektivtrafikeråden under 2022 gällande flexibla skolstarter med fokus på gymnasieskolor. Dialogerna ska även i förekommande fall ske i stadstrafikforum och redovisas till nämnden i december 2022. Dialogen utgår från följande frågeställningar:

- Finns det möjligheter som ger mer kollektivtrafik för samma skattemedel genom att minska kollektivtrafikens toppar?
- Kan kommuner och region hjälpas åt?
- Nya resvanor har etablerats under pandemin, är det något vi kan ta med oss framåt?

Underlag för dialog

Förvaltningen ser de utmaningar som finns gällande kollektivtrafikens toppar under morgon och eftermiddagar. Det finns ett behov av att arbeta för att minska topparna och uppskattar kollektivtrafiknämndens ambitioner att lyfta frågan.

Förvaltningen ser att kollektivtrafiksystemet i hela Göteborgsregionen är hårt belastad med särskilt fokus på "peak-tider". Det är dock inte enbart elevresor om står för trängsel i kollektivtrafiken. Förvaltningen önskar att kollektivtrafiknämnden vid sammanträdet även beskriver hur de arbetar med att minska topparna även på andra sätt och med andra huvudsakliga målgrupper.

Förutsättningar för skolans planering

Möjligheten till flexibla skolstarter för gymnasieelever hänger samman med skolans schemaplanering vilken regleras i skollagen och gymnasieförordningen. Skolans reglering innebär att verksamheten är styrd på annat sätt jämfört med andra arbetsplatser. Andra arbetsplatsers flexibilitet gällande både arbetsuppgifter och arbetstider är inte tillämpligt i skolorna.

Tjänsteskrivelse Göteborgsregionens kommunalförbund
Handläggare: Anna Gustafsson, regionplanerare
Datum: 2022-04-13

Därutöver är det olika faktorer som styr vilka möjligheter en skolhuvudman har att lägga scheman och planera förläggningen av lektioner och annan undervisningstid. Tillgång till lärare i olika ämnen, möjligheten till sammanhållna skoldagar, tillgång till lämpliga lokaler, planering av arbetsplatsförlagt lärande och skoldagarnas längd är ett axplock av faktorer att beakta.

En eventuell förskjutning av skolstarter innebär även en förskjutning av skoldagens slut. I GR kan gymnasieelever söka vilken utbildning de önskar i alla 13 medlemskommuner. För elever med lång restid och lång resväg kan en förskjutning av skoldagens slut innebära stora utmaningar.

En av frågeställningarna berör de nya resvanor som uppstod under pandemin. Skolhuvudmännen hade då möjlighet att bedriva undervisning på distans som ett led i att minska smittspridningen. De regelmässiga förutsättningar som möjliggjorde fjärr- och distansundervisning med anledning av pandemin upphörde att gälla den 1 april 2022. Möjligheterna till fjärr- och distansundervisning som regleras inom skollagen (oavsett pandemiläge) är i princip obefintliga och medger inte undervisning på distans som den nu upphörda förordningen gjorde.

Fortsatt arbete

Förvaltningen ser ett behov av att öka förståelsen mellan involverade parter för att kunna fördjupa dialogerna på ett konstruktivt sätt. Exempelvis kan detta ske genom att tydliggöra Västtrafiks processer för planering av tillsättning av trafik, samt tydliggöra skolans planeringsprocesser.

Förvaltningen ser fram emot Västtrafiks redovisning av uppdragen gällande för- och nackdelar utifrån kommunala och regionala intressen samt potentialer för ökat resursutnyttjande genom ökad flexibilitet vid skolans start- och sluttider.

Om Västtrafik önskar bistår tjänstepersoner från GR gärna i arbetet, grundat på kommunal kunskap i ett delregionalt perspektiv. Exempel på ett sådant fortsatt arbete är en fokuserad dialog i samverkan med de skolhuvudmän och skolor som tydligast är berörda. Förvaltningen vill även lyfta att det finns ett antal fristående skolhuvudmän vilka bedriver gymnasieskola vilka även kan vara relevanta att bjuda in till en fördjupad dialog.

Helena Söderbäck
Förbundsdirektör

Maria Sigroth
Avdelningschef